

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра державного будівництва

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. 31 с.

Розробники:

Серьогіна Світлана Григорівна, завідувача кафедрою, д.ю.н., професор;

Бодрова Ірина Іванівна, доц., к.ю.н., доцент;

Муртіщева Аліна Олександрівна, к.ю.н., асистент.

Затверджено на засіданні кафедри державного будівництва

(протокол № 2 від 07.09.2021 р.)

Завідувач кафедри – Серьогіна Світлана Григорівна, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладачів:

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Серьогіна Світлана Григорівна, завідуюча кафедрою, д.ю.н., професор
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	s.g.seregina@nlu.edu.ua
Консультації	щочетверга, щоп'ятниці
Онлайн консультації	щочетверга, щоп'ятниці

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Бодрова Ірина Іванівна, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	i.i.bodrova@nlu.edu.ua
Консультації	щопонеділка, щовівторка
Онлайн консультації	щопонеділка, щовівторка

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Болдирєв Сергій В'ячеславович, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	s.v.boldyryev@nlu.edu.ua
Консультації	щопонеділка, щовівторка
Онлайн консультації	щопонеділка, щовівторка

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Величко Валерій Олександрович, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04

E-mail	v.ol.velycho@nlu.edu.ua
Консультації	щопонеділка, щовівторка
Онлайн консультації	щопонеділка, щовівторка

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Лялюк Олексій Юрійович, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	o.yu.lyalyuk@nlu.edu.ua
Консультації	щопонеділка, щовівторка
Онлайн консультації	щопонеділка, щовівторка

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Муртіщева Аліна Олександрівна, к.ю.н., асистент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	a.o.murtischeva@nlu.edu.ua
Консультації	щочетверга, щоп'ятниці
Онлайн консультації	щочетверга, щоп'ятниці

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Омелько Іван Іванович, к.ю.н., асистент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	i.i.omelko@nlu.edu.ua
Консультації	щосереди, щочетверга
Онлайн консультації	щосереди, щочетверга

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Петришина Марина Олександрівна, доц., к.ю.н., доцент
Контактний	(057) 704-93-04

телефон	
E-mail	m.o.petryshyna@nlu.edu.ua
Консультації	щочетверга, щоп'ятниці
Онлайн консультації	щочетверга, щоп'ятниці

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Соляник Костянтин Євгенович, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	k.ye.solyannik@nlu.edu.ua
Консультації	щовівторка, щочетверга
Онлайн консультації	щовівторка, щочетверга

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Стешенко Тетяна Віталіївна, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	t.v.steshenko@nlu.edu.ua
Консультації	щовівторка, щосереді
Онлайн консультації	щовівторка, щосереді

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Фролов Олександр Олександрович, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	o.o.frolov@nlu.edu.ua
Консультації	щовівторка, щосереді
Онлайн консультації	щовівторка, щосереді

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Чиркін Антон Сергійович, доц., к.ю.н., асистент

Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	a.s.chyrkin@nlu.edu.ua
Консультації	щовівторка, щосереді
Онлайн консультації	щовівторка, щосереді

Назва навчальної дисципліни	Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Шутова, к.ю.н., асистент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	o.s.shutova@nlu.edu.ua
Консультації	щовівторка, щосереді
Онлайн консультації	щовівторка, щосереді

Анотація навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є система знань про теоретико-доктринальні засади, практику та проблеми організації державної влади та місцевого самоврядування в Україні.

Дидактична структура (освітні компоненти) навчальної дисципліни – Організація державної влади та місцевого самоврядування в Україні: сучасні правова доктрина та практика. Децентралізація державної влади та субсидіарність: теорія, практика, проблеми імплементації європейських стандартів. Територіальна організація державної влади та місцевого самоврядування у контексті правової реформи в Україні. Правова політика у сфері регіонального розвитку: сучасний стан та напрями удосконалення. Шляхи імплементації стандартів належного урядування в системі державної влади та місцевого самоврядування в Україні. Взаємодія органів місцевого самоврядування з органами державної влади: інституційний та функціональний аспекти. Попередження та врегулювання компетенційних конфліктів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Способи подолання недоліків правового регулювання статусу та організації роботи

органів державної влади і органів місцевого самоврядування. Особливості нормотворчого процесу в органах державної влади та місцевого самоврядування: проблеми теорії та практики. Транспарентність та публічна комунікація в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Механізм реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Етичні засади діяльності державних та муніципальних службовців: міжнародні стандарти і проблеми їх імплементації в Україні.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика» – формування цілісного уявлення про сучасну правову доктрину і практику організації державної влади та місцевого самоврядування в Україні та основних умінь по застосуванню законодавства у цій сфері, активізація аналітичної діяльності студентів, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- надання теоретичних і прикладних знань про організацію державної влади та місцевого самоврядування в Україні;
- розуміння організаційно-правових, інституційних, територіальних, матеріально-фінансових аспектів реформи децентралізації влади;
- надання знань про європейський досвід модернізації територіальної організації влади та міжнародні стандарти у цій сфері;
- надання навичок логічного, критичного і системного аналізу практики здійснення регіональної політики в Україні;
- розуміння правових та інституційних аспектів взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування;
- розуміння поняття, принципів та вимог належного урядування, вміння критично оцінювати рівень імплементації стандартів належного урядування в системі органів державної влади та місцевого самоврядування;

- надання навичок аналізу функціонально-компетенційної специфіки діяльності органів місцевого самоврядування та здатності пропонувати шляхи вирішення компетенційних конфліктів у діяльності органів публічної влади;
- розуміння прогалін та колізій правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і місцевого самоврядування, способів їх подолання;
- розуміння теоретичних та прикладних проблем нормотворчого процесу в органах державної влади та місцевого самоврядування;
- знання особливостей публічної комунікації в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування;
- виявлення актуальних проблем реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування;
- розуміння та вміння тлумачити етичні стандарти державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці», «Порівняльне правознавство»

Кореквізити: «Професійна відповідальність правника».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті освоєння навчальної дисципліни «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика» здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РН НД 1. Висвітлювати концептуальні засади організації державної влади та місцевого самоврядування, конституційної і муніципальної реформ в аспекті децентралізації влади та зміцнення місцевого самоврядування.

РН НД 2. Оцінювати ефективність механізму правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 3. Оцінювати межі правової регламентації діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 4. Здійснювати підготовку проектів нормативно-правових актів з питань організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 5. Розкривати особливості правового регулювання, форм та меж автономії місцевого самоврядування.

РН НД 6. Обґрунтовувати правозастосовні рішення щодо подолання недоліків правового регулювання організації роботи органів публічної влади.

РН НД 7. Презентувати дослідження механізмів захисту інтересів територіальних громад в діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, адвокатури.

РН НД 8. Оцінювати вплив міжнародно-правових стандартів (принципів) організації державної влади та місцевого самоврядування на механізм здійснення публічної влади та її територіальну організацію.

РН НД 9. Аналізувати вплив європейських стандартів децентралізації влади на механізм здійснення публічної влади в Україні.

РН НД 10. Узагальнювати результати реформи децентралізації влади в інституційній, правовій, організаційній, територіальній, матеріально-фінансовій сферах.

РН НД 11. Брати участь у підготовці проектів нормативних актів та інших документів щодо реалізації реформи децентралізації влади, адміністративної реформи та інших перетворень у державно-правовій сфері.

РН НД 12. Пропонувати вирішення теоретичних та прикладних проблем у сфері територіальної організації публічної влади.

РН НД 13. Аналізувати практику запровадження різних форм взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної влади.

РН НД 14. Пропонувати шляхи удосконалення механізму державного контролю та нагляду за діяльністю органів місцевого самоврядування.

РН НД 15. Досліджувати стан реалізації принципів та вимог належного урядування в практичній діяльності органів публічної влади.

РН НД 16. Аналізувати стан імплементації стандартів належного урядування в системі публічної влади України та провідних країнах світу.

РН НД 17. Аналізувати проблеми врахування теоретичного та методологічного доробку Ради Європи та Європейського Союзу в сфері належного урядування в Україні.

РН НД 18. Аналізувати вплив практики Європейського Суду з прав людини на практику функціонування органів публічної влади.

РН НД 19. Використовувати сучасні досягнення в сфері надання електронних послуг населенню.

РН НД 20. Пропонувати шляхи вирішення проблем правового забезпечення інформаційної безпеки та охорони персональних даних у сфері електронного урядування.

РН НД 21. Критично оцінювати рівень захисту інформаційної інфраструктури в органах публічної влади.

РН НД 22. Пропонувати способи зниження корупційних ризиків у сфері професійної діяльності в органах державної влади і місцевого самоврядування.

РН НД 23. Пропонувати шляхи вирішення компетенційних конфліктів у діяльності органів публічної влади.

РН НД 24. Володіти навичками подолання прогалин і колізій правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 25. Оцінювати роль адміністративних судів та Конституційного Суду України у подоланні недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і місцевого самоврядування.

РН НД 26. Використовувати методики оцінки ефективності організації та діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

РН НД 27. Використовувати критерії оцінки ефективності діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування.

РН НД 28. Верифікувати інформацію у сфері правотворчої та правозастосовної діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування.

РН НД 29. Пропонувати способи посилення транспарентності в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 30. Обґрунтувати сучасний стан та проблеми правової регламентації механізму реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД 31. Оцінювати роль та значення принципу верховенства права в діяльності органів публічної влади.

РН НД 32. Розуміти значення правових та моральних вимог щодо поведінки державних та муніципальних службовців для професійної діяльності.

РН НД 33. Володіти навичками додержання антикорупційних та інших етичних вимог поведінки державних і муніципальних службовців.

Види навчальних занять та самостійна робота для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Організація державної влади та місцевого самоврядування в Україні: сучасні правова доктрина та практика.	Організація державної влади та місцевого самоврядування в Україні: сучасні правова доктрина та практика.	10
2	Децентралізація державної влади та субсидіарність: теорія, практика, проблеми імплементації європейських стандартів.	Децентралізація державної влади та субсидіарність: теорія, практика, проблеми імплементації європейських стандартів.	10
3	Територіальна організація державної влади та місцевого самоврядування у контексті правової реформи в Україні.	Територіальна організація державної влади та місцевого самоврядування у контексті правової реформи в Україні.	12

4	Правова політика у сфері регіонального розвитку: сучасний стан та напрями удосконалення.	Правова політика у сфері регіонального розвитку: сучасний стан та напрями удосконалення.	10
5	Взаємодія органів місцевого самоврядування з органами державної влади: інституційний та функціональний аспекти.	Взаємодія органів місцевого самоврядування з органами державної влади: інституційний та функціональний аспекти.	12
6	Шляхи імплементації стандартів належного урядування в системі державної влади та місцевого самоврядування в Україні.	Шляхи імплементації стандартів належного урядування в системі державної влади та місцевого самоврядування в Україні.	12
7	Попередження та врегулювання компетенційних конфліктів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.	Попередження та врегулювання компетенційних конфліктів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.	10
8	Способи подолання недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і органів місцевого самоврядування.	Способи подолання недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і органів місцевого самоврядування.	12
9	Особливості нормотворчого процесу в органах державної влади та місцевого самоврядування: проблеми теорії та практики.	Особливості нормотворчого процесу в органах державної влади та місцевого самоврядування: проблеми теорії та практики.	12
10	Транспарентність та публічна комунікація в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.	Транспарентність та публічна комунікація в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.	10
11	Механізм реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.	Механізм реалізації прав громадян в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.	10
12	Етичні засади діяльності державних та муніципальних службовців: міжнародні стандарти і проблеми їх імплементації в Україні.	Етичні засади діяльності державних та муніципальних службовців: міжнародні стандарти і проблеми їх імплементації в Україні.	12

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)	

	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Організація державної влади та місцевого самоврядування в Україні: сучасні правова доктрина та практика.		166
2	Територіальна організація державної влади та місцевого самоврядування у контексті правової реформи в Україні.	Територіальна організація державної влади та місцевого самоврядування у контексті правової реформи в Україні.	
3	Способи подолання недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і органів місцевого самоврядування.	Способи подолання недоліків правового регулювання статусу та організації роботи органів державної влади і органів місцевого самоврядування.	
4	Особливості нормотворчого процесу в органах державної влади та місцевого самоврядування: проблеми теорії та практики.	Особливості нормотворчого процесу в органах державної влади та місцевого самоврядування: проблеми теорії та практики.	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, баз нормативних документів органів державної влади та місцевого самоврядування, статистичних даних, матеріалів експертно-аналітичних центрів тощо;
- доопрацювання матеріалів лекції;
- робота над кейсами;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання рефератів;
- підготовка інформаційних баз документів, матеріалів правозастосовної практики тощо;
- підготовка тематичних презентацій;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів та іспиту.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у навчально-методичному посібнику для практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
2. Європейська Хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
5. Конвенція Ради Європи № 108 від 1981 року «Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_326#Text
6. Конституція України // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – № 141.
7. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
8. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
9. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
10. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
12. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>
13. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
15. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
16. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
17. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
18. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон України від 15.07.97 р. №452/97-ВР URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80>
19. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
20. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17 червня 2014 року № 1508-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 34. – Ст. 1167.
21. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 № 1280-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15#Text>
22. Про транскордонне співробітництво: Закон України від 24 червня 2004 року № 1861-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 45. – Ст. 499.

23. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджені Наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>

24. Положення про технічний захист інформації в Україні, затверджене Указом Президента України №1229/99 від 27.09.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1229/99#Text>

25. Порядок обробки та захисту отриманих від суб'єктів надання інформації персональних даних під час здійснення верифікації та моніторингу державних виплат, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 405 від 03.04.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/405-2019-%D0%BF#Text>

26. Порядок обробки та захисту персональних даних, володільцем яких є Міністерство цифрової трансформації України, затверджений Наказом Міністерства цифрової трансформації України № 72 від 20.05.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0495-20#Text>

27. Правила забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України № 373 від 29.03.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2006-%D0%BF#Text>

28. Case “Guseva v. Bulgaria” (2015). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

29. Справа “Rysovskyu v. Ukraine” (2012). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

30. Case “Lelas v. Croatia” (2010). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

31. Case “Serkov v. Ukraine” (2011). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

32. Case “Surek v. Turkey” (1999). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

33. Case “Renaud v. France” (2010). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

34. Case “Wypych v. Poland” (2005). URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

Література

Основна література

1. Ukrainian Legal Doctrine: in 5 volumes / Ed. by V.Ia. Tatsyi, eng. edition ed. and transl. by W.E. Butler. Vol. 2. Ukrainian Public Law Doctrine / ed. by Yu. P. Bytiak. 864 p.
2. Барікова А. А. Електронна держава: нова ефективність урядування: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2016. 224 с.
3. Бодрова І. І. Проблеми імплементації європейських стандартів у сфері компетенції місцевого самоврядування в Україні / І. І. Бодрова // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування . - Харків : Право, 2019. - Вип. 38. - С. 26-48.
4. Бодрова І. І. Проблеми правового регулювання державного нагляду за додержанням органами місцевого самоврядування Конституції та законів в Україні // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування . - Харків : Право, 2019. Вип. 37. - С. 37-55.
5. Болдирєв С. В., Стешенко Т. В. Пріоритетні напрями конституційної реформи в Україні в частині децентралізації / С. В. Болдирєв, Т. В. Стешенко // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування . - Харків : Право, 2017. - Вип. 33. - С. 60-72.
6. Величко В.О. Децентралізація влади: міжнародний досвід / В. О. Величко // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд. та місц. самоврядування. - Харків : Право, 2014. – Вип. 28. – С. 12-22.
7. Державне будівництво і місцеве самоврядування : посіб. для підгот. До іспиту/ С. Г. Серьогіна , О. Ю. Лялюк, І. І. Бодрова та ін. Харків : Право, 2020. 212 с.
8. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної ; 4-те вид., переробл. та допов. Харків : Право, 2018. 392 с.

9. Добровільне об'єднання територіальних громад в Україні / С. Г. Серьогіна, І. І. Бодрова, Любченко П. М., Болдирев С. В., Лялюк О. Ю., Баранова Л. М., Печений О. П. Х.: ПромАрт. 2017. Вип. 21. 216 с.
10. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В.Я. Тацій (голова редкол.), О.В. Петришин (відп. секретар), Ю.Г. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов.– Х.: «Право», 2011. – 1128 с.
11. Любченко П. М. Муніципальне право України: підруч. / П. М. Любченко. – Х. : Право, 2019. – 512 с.
12. Муртіщева А. О. Реформа місцевого самоврядування в Україні: досягнення та перспективи. Державне будівництво та місцеве самоврядування: збірнк наукових праць. – 2018. – Вип. 35. – С. 264-273.
13. Наливайко Л. Р. Транспарентність публічної влади: вітчизняний і зарубіжний досвід / Л. Р. Наливайко, О. С. Чепік-Трегубенко // Право України. – 2015. – № 6. – С. 148-156.
14. Новицький, А. М. Правове регулювання інституціоналізації інформаційного суспільства в Україні: монографія / А. М. Новицький ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. - Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2011. – 444 с.
15. Омелько І. І. Оптимізація форм діяльності депутатів місцевих рад в аспекті належного врядування / І. І. Омелько // Конституційні принципи місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 24 квітня 2020 р.). Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020. С. 228-230.
16. Петришина М. О. Нормотворча діяльність в органах місцевого самоврядування в Україні : моногр. / М. О. Петришина. – Х. : Право, 2011. – 232с.
17. Проблеми правового регулювання територіальної організації влади в Україні: монографія / П.М. Любченко, С.Г. Серьогіна, І.І. Бодрова, О.Ю. Лялюк, К.О. Закоморна та ін.; за заг. ред. проф. П.М. Любченка. Харків, 2018. –

442 с. URL: <https://dbms.institute/монографії/проблеми-правового-регулювання-тери>

18. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів: моногр. / за ред. Ю. М.Тодики. Х.: Право, 2009. 540 с.

19. Професійна етика публічної служби та запобігання конфлікту інтересів: навч. посіб. / Голов. управ. держ. служби України, Порогова програма корпорації "Виклики тисячоліття" (МСС) щодо зниження рівня корупції в Україні. - Київ : Школа вищого корпусу державної служби, 2010. – 67 с.

20. Серьогін В. О., Серьогіна С. Г. Децентралізація і місцеве самоврядування у контексті зміцнення народовладдя в Україні / В. О. Серьогін, С. Г. Серьогіна // Право України. – 2019. – № 10. – С. 158-174.

21. Соляник К. Є. Реформа місцевого самоврядування в Україні: концептуальні проблеми конституційно-правового забезпечення та перспективи розвитку / К. Є. Соляник // Право України. – 2018. – № 5. – С. 207-223.

22. Сучасний парламентаризм: український та світовий виміри: монографія / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Харків: Юрайт, 2018. 200 с.

23. Фролов О. О. Принцип державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування в Україні: конституційно-правове регулювання і практика реалізації: монографія. Харків : Юрайт, 2014. 192 с.

24. Чиркін А. С. Конституційно-правове регулювання місцевого самоврядування в Польщі, Угорщині, Чехії : монографія / А.С. Чиркін. – Х.: Юрайт, 2019. – 220 с.

25. Шутова О. С. Ступінь децентралізації України. Можливі етапи / О. С. Шутова // Юридична осінь 2018 року : зб. тез доп. та наук. повідомл. учасників всеукр. наук. конф. молодих учених : 14 листоп. 2018 р. м. Харків / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Рада молодих учених, Студент. наук. т-во. - Харків : НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2018. – С. 147-148.

26. Яковюк І. В., Битяк Ю. П., Сало В. І. Загальноєвропейський і національний досвід формування регіональної політики : уроки для України : монографія. Харків, 2014. 114 с.

Додаткова література

1. Murtishcheva A. The principle of legality as a foundation of modern civil society. Improvement of the legal culture as a basis for the formation of civil society of modern times: collective monograph / O. Borschevska, O. Boryslavska, I. Krushnitska, etc. Lviv-Torun: Liha-Press, 2020. P. 93-109.

2. Ukrainian Legal Doctrine: in 5 volumes / Ed. by V.Ia. Tatsyi, eng. edition ed. and transl. by W.E. Butler. Vol. 1: Fundamental Theoretical and Historical Jurisprudence / Ed. by O.V. Petryshyn. – London: Wildy, Simmonds and Hill Publishing, 2015. 976 p.

3. Wilcox D. The Guide to Effective Participation [Електронний ресурс] / David Wilcox. – Режим доступу : <http://www.partnerships.org.uk/guide/>

4. Баймуратов М. О. Регіональна політика держави: до питання онтології та аксіології визначення і розуміння / М. О. Баймуратов, І. В. Балабанова // Право України. - 2014. - № 9. - С. 74-87.

5. Барабаш Ю. Г., Колісник В. П., Слінько Т. М., Дахова І. І., Чуб О. О., Ткаченко Є. В. Демократичні засади організації і функціонування вищих органів державної влади України»: монографія / за заг. ред. д.ю.н., проф., членкор. НАПрН України Барабаша Ю.Г. – Харків: Право, 2013. – 272 с.

6. Безверхнюк Т. М. Європейські стандарти врядування на регіональному рівні: монографія / Безверхнюк Т. М., Саханенко С. Є., Топалова Е. Х.; за заг. ред. Т. М. Безверхнюк. – Од. : ОРІДУ НАДУ, 2008. – 328 с.

7. Бодрова І. І. Проблеми правового регулювання державного нагляду за додержанням органами місцевого самоврядування Конституції та законів в Україні / І. І. Бодрова // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування . - Харків : Право, 2019. - Вип. 37. - С. 37-55.

8. Бодрова І.І. Європейський досвід удосконалення адміністративно-територіального устрою / І.І. Бодрова // Право України. – 2013. - №6. – С.251-261
9. Бодрова І.І., Любченко П.М. Європейський досвід удосконалення місцевого самоврядування / Нац. акад. прав. наук України, Наук.-дослід. ін-т держ. буд. та місц. самоврядування ; редкол. Ю. П. Битяк [та ін.] . – Х. : Оберіг, 2012. – 64 с.
10. Болдирєв С. В., Стешенко Т. В. Еволюція територіальної організації влади в країнах Східної Європи (Польща, Чехія, Болгарія, Угорщина, Словенія) / Т. В. Стешенко, С. В. Болдирєв // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування . - Харків : Право, 2016. – Вип. 32. – С. 48-60.
11. Болдирєв С. В.. Законодавчі засади прозорості та підзвітності органів публічної влади / С. В. Болдирєв // Правові засади гарантування та захисту прав і свобод людини і громадянина : зб. тез наук. доп. і повідомл. ІV Міжнар. наук.-практ. конф. (26 трав. 2016 р., м. Полтава) / Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого, Полтав. юрид. ін-т, Нац. акад. прав. наук України, НДІ держав. буд-ва та місцевого самоврядування , Асоціація випускників НЮУ ім. Ярослава Мудрого". – Харків : Права людини, 2016. – С. 384-387 .
12. Величко В. О. Державний контроль та нагляд за додержанням законності в діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування / В. О. Величко // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування . – Харків : Право, 2016. – Вип. 32. – С. 95-114.
13. Величко В. О. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій в Україні: монографія. Харків : Б. в., 2005. 208 с.
14. Величко В. О. Проблеми інформаційного забезпечення діяльності місцевих державних адміністрацій / В. О. Величко // Проблеми законності. Вип. 79. - Х. : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого / відп. ред. В. Я. Тацій [та ін.] , 2006. – С. 40-46 .

15. Влащенко С. Конституційно-правові механізми забезпечення доступу громадян до публічної інформації / С. Влащенко // Юридична Україна. – 2016. – № 3/4. – С. 45-49.

16. Григор О. О. Формування інформаційного суспільства в Україні в контексті інтеграції в Європейський Союз: автореферат дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 Теорія та історія державного управління / О. О. Григор. – Львів : Б. в., 2003. – 20 с.

17. Данильян О. Г. Електронний уряд як форма впровадження інноваційних технологій у сферу державного управління / О. Г. Данильян // Державне будівництво та місцеве самоврядування. Вип. 15. - Х. : Право / Академія правових наук України, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування, 2008. – С. 23-34 .

18. Державний суверенітет в умовах європейської інтеграції: монографія / за заг. ред.: Ю. П. Битяка, І. В. Яковюка ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самовряд. Київ : Ред. журн. "Право України" ; Х. : Право, 2012. 336 с.

19. Дотримання та захист права на доступ до публічної інформації: круглий стіл, 28 квіт. 2017 р. (Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, м. Харків) : зб. матеріалів / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Програма розвитку ООН в Україні, М-во закордон. справ Данії, Уповноваж. Верховної Ради України з прав людини. - Харків : [б. в.] , 2017. - 232 с.

20. Електронна демократія: сподівання та проблеми / Д. Кедді [та ін.] ; пер. англ.: С. Соколик, О. Оржель, К. Гомма. – Київ : Центр адаптації держ. служби до стандартів Європейського Союзу, 2009. – 164 с.

21. Закоморна К. О. До питання про визначення терміну "регіоналізація" в сучасній вітчизняній і зарубіжній доктрині / К. О. Закоморна // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. – Харків : Право, 2019. – Вип. 38. – С. 49-61.

22. Закоморна К. О. Сучасний конституціоналізм: варіанти інтерпретації (на прикладі постсоціалістичних країн Східної Європи) / К. О. Закоморна // Проблеми законності : акад. зб. наук. пр. / відп. ред. В. Я. Тацій ; редкол. В. Тацій [та ін.] . – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2010. – Вип. 112. – С. 196-205.

23. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку : аналіт. огляд / Ю. П. Битяк [та ін.] ; НДІ держ. буд-ва та місцев. самоврядування. – Київ : Студія Колаж, 2009. – 223 с.

24. Іщенко В. М. Концепція програми "Електронне місто" як атрибут електронного урядування / В. М. Іщенко. // Теорія та практика державного управління : Зб. наук. пр. / Нац. акад. держав. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. - Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2013. – 2013. № 2 (41). – С. 119-126.

25. Йохансон Д. Електронне урядування: окремі аспекти становлення: Вісник Програми сприяння парламенту України університету Індіани. №205 / Д. Йохансон, Л. Андрієвська, Е. Рахімкулов. – Київ : Б. в., 2002. – 57 с.

26. Камінська Н.В. Європейська система місцевого і регіонального самоврядування та Україна: монографія. – Київ, 2012. – 413 с.

27. Конституційно-правові засади становлення української державності : монограф. / В. Я. Тацій, Ю. М. Тодика, О. Г. Данильян та ін.; за ред. акад. НАН України В. Я. Тація, акад. АПрН України Ю. М. Тодики. - Х.: Право, 2003. - 328 с.

28. Любченко П. М. Компетенція суб'єктів місцевого самоврядування : монографія / П. М. Любченко. – Х. : Модель всесвіту, 2001. – 224 с.

29. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства : моногр. / П. М. Любченко. – Х. : Одісей, 2006. –352с.

30. Лялюк О. Ю. Загальна характеристика муніципально-правової відповідальності за законодавством України / О. Ю. Лялюк // Проблеми законності. Вип. 109. - Х. : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого / відп. ред.

В. Я. Тацій ; редкол. А. П. Гетьман [та ін.] , 2010. – С. 76-83 .

31. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні : моногр. Х. : Право, 2008. 287с.

32. Молчанова Ю. Ю. Муніципальне регулювання здійснення членами територіальної громади права на участь у місцевому самоврядуванні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 - Конституційне право; муніципальне право / Ю. Ю. Молчанова ; наук. кер. К. Є. Соляник ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : б. в., 2019. – 236 с.

33. Муртіщева А. О. Реформування базового рівня адміністративно-територіального устрою в Україні: сучасний стан та перспективи. Юридична осінь 2020 року: зб. тез доповідей та наук. повідомл. учасників міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених (Харків, 23 листоп. 2020 р.). Харків, 2020. С. 9-12.

34. Новик В. П. Адміністративно-територіальний устрій: організаційно-правовий аспект : автореф. – К., 2008. – 17 с.

35. Омелько І. І. Форми діяльності депутатів місцевих рад в аспекті їх правового статусу / І. І. Омелько // Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 4. С. 71-78.

36. Основы конституционного строя Украины / Ю. Н. Тодыка . – Харків : Факт, 1999 . – 319 с.

37. Петренко О. Морально-етичні засади формування інституту публічної служби в Україні / О. Петренко // Актуальні проблеми державного управління. Вип. 4 (30). – Д. : ДРІДУ НАДУ / голов. ред.: С.М Серьогін, регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад держ. упр. при Президентові України Дніпропетр., 2007. – С. 237-244

38. Петришин О. О. Правові засади місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та Україні: теоретико- правовий та порівняльний аналіз: монографія / О. О. Петришин // НАПрНУ, НДІ держ. буд-ва та місц. самовряд. – Х.: Право, 2014. – 189 с.

39. Петришина М. О. Теоретико-правові проблеми забезпечення надання публічних послуг суб'єктам господарювання органами місцевого

самоврядування / М. О. Петришина // Право та інновації. – 2020. – N 2. – С. 93-98.

40. Погребняк, І. Є. Електронний уряд (e-government) і електронне урядування (e-governance): поняття та принципи функціонування / І. Є. Погребняк // Право та інновації. - 2014. – № 3. – С. 26-35.

41. Правові засади оптимізації адміністративно-територіального устрою України : монографія / І. О. Кресіна [та ін.] ; ред. І. О. Кресіна ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. - К. : Логос, 2013. – 296 с.

42. Правові основи формування та функціонування органів державної влади у контексті євроінтеграції : монографія / Ю. П. Битяк, О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань та ін. ; за ред. Ю. П. Битяка, О. Г. Данильяна. — Х. : Право, 2010. – 384 с.

43. Проблеми сучасної муніципалістики : навч. посіб. / За заг. ред. О. В. Батанова. – К. : Академія муніципального управління, 2012. – 292 с.

44. Савчин М. В. Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму: монографія. Х.: Право, 2018. 440 с.

45. Серегин В. А. Киберпространство, прайвеси и локальная демократия / В. А. Серегин // Правові засади місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії та практики : Матеріали наук.-практ. семінару, 20 лист. 2012 р. : До 15-річчя прийняття Закону України "Про місц. самовряд. в Україні" та ратифікац. Європ. хартії місц. самовряд. Д / Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2012. – С. 12-15 .

46. Серенок А. О. Open Data Readiness Assessment Ukraine: результати національного дослідження / А. О. Серенок // Теорія та практика державного управління : Зб. наук. пр. / Нац. акад. держав. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2016. – 2016. № 3 (54). – С. 24-30.

47. Серенок А. О. Механізми взаємодії органів влади з громадянами в системі електронного уряду: автореферат дис. ... канд. наук з держ. управління :

25.00.02 - Механізми державного управління / А. О. Серенок ; наук. кер. П. С. Клімушин ; Національна академія державного управління при Президентові України. - Х. : б. в., 2011. - 20 с.

48. Серьогіна С. Г. Зарубіжний досвід муніципальних реформ: структурно-функціональний аспект / С. Г. Серьогіна // Публічна влада в Україні та конституційно-правовий механізм її реалізації : матеріали наук.-прак. конф., м. Харків, 28 верес. 2011 р. / Нац. акад. правов. наук України, Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого", НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування НАПрН України. - Харків : Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого", 2011. – С. 24-27.

49. Серьогіна С. Г. Муніципальна реформа в Україні та країнах ЄС: основні напрямки та проблеми здійснення / С. Г. Серьогіна // Проблеми реформування місцевого самоврядування України в контексті наближення до європейських стандартів : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28 жовт. 2009 р. – Х. : НДІ держ. буд-ва та місцевого самоврядування АПрН України / редкол. Ю. П. Битяк [та ін.] , 2009. – С. 7-11.

50. Серьогіна С. Г. Муніципальна реформа як чинник удосконалення функціонування системи місцевого самоврядування в Україні / С. Г. Серьогіна // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – 2013. – Вип. 26. – С. 3-15.

51. Серьогіна С. Г. Напрями вдосконалення конституційного регулювання системно-структурної організації місцевого самоврядування в Україні: доповідь Комісії Конституційної Асамблеї з питань адміністративно-територіального устрою і місцевого самоврядування / С. Серьогіна // Вісник конституційної асамблеї. – 2013. – № 1. – С. 312-324

52. Серьогіна С. Г. Удосконалення місцевого самоврядування в Україні в умовах демократизації та консолідації суспільства / С. Г. Серьогіна // Право України. – 2014. – № 4. – С. 107-115.

53. Серьогіна С. Г. Форма правління: питання конституційно-правової теорії та практики: монографія. Харків : Право, 2011. 768 с.

54. Соляник К. Є. Конституційне забезпечення муніципальної реформи в Україні / К. Є. Соляник // Юридична осінь 2017 року : зб. тез доп. та наук. повідомл. учасників всеукр. наук. конф. молодих учених : 15 листоп. 2017 р. м. Харків / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Рада молодих учених, Студент. наук. т-во. - Харків : НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2017. – С. 3-5.

55. Соляник К. Є. Виконавчі органи місцевих рад в Україні: правовий статус і організація роботи : монографія. Х. : Крок, 2004. 255 с.

56. Сорокіна Н. Етизація публічної служби як чинник гуманізації суспільства: зарубіжний досвід / Н. Сорокіна, Т. Серьогіна // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. управ. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. управ. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2014. – Вип. 2(21). - С. 246-258.

57. Стешенко, Т. В.. Правовий статус, система і організація роботи виборчих комісій. Х. : Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006. 208 с.

58. Тептюк, Є. П. Конституційне право на доступ до публічної інформації: проблеми законодавчого регулювання та судового захисту : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 - Конституційне право; муніципальне право / Є. П. Тептюк ; кер. роботи О. І. Ющик ; офіц. опон.: А. Р. Крусян, О. В. Білоскурська ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ : [б. в.], 2018. – 20 с.

59. Тихомирова Є. Б. Комунікативна політика ЄС: інформаційна безпека vs прозорість / Є. Б. Тихомирова // Київський національний університет ім. Т. Шевченка. Актуальні проблеми міжнародних відносин / Київський національний університет ім. Т. Шевченка, Інститут міжнародних відносин. - Київ : Ін-т міжнар. відносин, 2011. – Вип. 102, Ч. 1. – С. 22-28.

60. Фролов О. О. Конституційно-правове регулювання державної підтримки місцевого самоврядування: український і зарубіжний досвід: [наук. доп.] / О. О. Фролов ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування . - Харків : Юрайт, 2013. - 88 с.

61. Фролов О. О. Роль державних органів у забезпеченні ефективного функціонування місцевого самоврядування в Україні: реалії та перспективи розвитку / О. О. Фролов // Право України. – 2011. – № 6. – С. 226-232.

62. Чапала Г. В. Місцеве самоврядування в системі публічної влади: теоретико-правовий аналіз: монографія / Г. В. Чапала; Академія правових наук України, НДІ держ. будівництва та місцевого самоврядування. – Х. : Право, 2006. – 219 с.

63. Чиркін А. С. Актуальні питання удосконалення місцевого самоврядування в Україні: приклад країн Вишеградської групи / А. С. Чиркін // Парадигми конституційного права: історія та сучасність. XII Тодиківські читання : зб. тез наук. доп. і повідомл. Міжнар. наук. конф. (1-2 листоп. 2019 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Права людини, 2019. – С. 235-236 .

64. Чиркін А. С. Організація місцевого самоврядування Чехії в світлі положень Європейської хартії місцевого самоврядування / А. С. Чиркін // Право та інновації. – 2015. – № 3. – С. 154-161.

65. Чиркін А. С. Характеристика місцевого самоврядування Словаччини в контексті відповідності стандартам Європейської Хартії місцевого самоврядування / А. С. Чиркін // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування . – Харків : Право, 2019. – Вип. 38. – С. 89-102.

66. Шутова О. С. Конституційно-правові гарантії парламентаризму: імунітет та імдемнітет / О. С. Шутова, Д. І. Червінська, М. О. Середюк // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування . – Харків : Право, 2019. – Вип. 37. – С. 117-128.

Інтернет-ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://kmu.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів

України.

3. <http://ccu.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
4. <http://president.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.auc.org.ua/> – Офіційний сайт Асоціації міст України
6. <http://uaror.org.ua> – Українська асоціація районних та обласних рад
7. <http://vassr.org/index.php/ua/> – Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад
8. <http://europa.eu.int/eur-lex> – База даних законодавства ЄС
9. http://www.coe.int/t/Congress/default_en.asp – Офіційний сайт Конгресу місцевих та регіональних влад Європи
10. <http://www.court.gov.ua> – Судова влада України
11. <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> – Сайт Європейського Суду з прав людини
12. <https://www.ombudsman.gov.ua/> – Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

СЕНМК

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=185:derzhavne-bud%D1%96vnicztvo-ta-m%D1%96sczeve-samovryaduvannya&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*:

- виконувати завдання згідно навчального плану,
- бути присутніми на лекціях, практичних заняттях, колоквіумах та на інших формах навчання,
- здійснювати підготовку до практичних занять, виконувати передбачені письмові завдання,
- опрацьовувати обов'язкові літературу та інші інформаційні джерела,
- ознайомитися з правозастосовною практикою,

- виконувати завдання самостійної роботи,
- додержуватися вимог академічної доброчесності, не допускати повторюваності та плагіату,
- дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу,
- бути уважним, зваженим, дотримуватися дисципліни і часових меж лекційних та практичних занять.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*:

- брати активну участь в обговоренні питань та завдань на практичних заняттях,
- відпрацьовувати пропущені заняття,
- відвідувати консультації викладача з метою уточнення та поглиблення отриманих знань,
- вивчати додаткову літературу з навчальної дисципліни,
- брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри.

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- фронтальне та індивідуальне опитування,
- розв'язання практичних завдань,
- презентація (представлення виконаного завдання),
- контрольна робота (тести),
- колоквиум.

Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за шкалою (0, 0,5, 1, 1,5, 2).

Контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни наприкінці модулів проводиться у формі контрольної роботи (тестування, колоквиуму). Максимальна оцінка за модульний контроль – 2 бали.

Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (анотування прочитаної додаткової літератури, підготовка постатейних матеріалів, підготовка усної доповіді, презентації, підготовка та подання до опублікування наукової статті, тез наукової доповіді чи повідомлення тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
А	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
В	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
С	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79

D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	20 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 19